

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 10C/9/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217203059
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Nižňanská
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2018:1217203059.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Oľgou Nižňanskou, v právnej veci žalobcov: 1/ S. G., D.. XX.X.XXXX, C. XX, N., Č. F., P. Č., 2/ L. C., D.. XX.X.XXXX, U. A. XXX, U. C., P. Z., 3/ M. C., D.. XX.XX.XXXX, X. O. XXX, U. O., P. Z., všetci zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r.o., Nižňová 3, Bratislava, proti žalovanému: A.. S. C., D.. XX.X.XXXX, G. X S. N., P. Z., zastúpený: Niku & partners, s.r.o., Prokopa Veľkého 51, Bratislava, o neplatnosť závetu, takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.

Žalovanému sa p r i z n á v a náhrada trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v 1. - 3. rade a pôvodne aj ďalší žalobca O. C., nar. XX.X.XXXX, M. O. XXX, U. C., občan Z., sa žalobou podanou na súd 16.2.2017 domáhali, aby súd určil, že holografný závet poručiťky L.. O. C., spísaný XX.XX.XXXX v N., je neplatný.
2. Žalobu zdôvodnili tým, že ako dedičia v III. dedičskej skupine a účastníci dedičského konania pod sp. zn. 38D/756/2013, Dnot 117/2013, po poručiťke L.. O. C., zomrelej dňa XX.X.XXXX, boli D. M.. L. T. odkázaní podať na súd v lehote 1 mesiac od právoplatnosti uznesenia o prerušení dedičského konania, žalobu o neplatnosť holografného závetu poručiťky, spísaného dňa XX.XX.XXXX.
3. Podľa napadnutého závetu poručiťka odkázala žalovanému byť na U. D., finančné prostriedky na rekonštrukciu bytu a 1/2 peňažných prostriedkov uložených vo S., a.s. Zvyšná 1/2 -ica sa mala rozdeliť medzi S. Č. v podiele 50%, L. S. v podiele 30%, O. C. v podiele 10% a M. C. v podiele 10%. Predmetom závetu mali byť aj obrazy, sklo a porcelán, ktoré si mali dedičia podeliť podľa výberu, zlato a iné cennosti mala dostať U. C., matka žalovaného. Svedkami vraj vlastnoručne podpísaného závetu mali byť V. A. a O. A..
4. Okrem tohto závetu poručiťka spísala dňa X.XX.XXXX ďalší závet a to formou notárskej zápisnice pod sp. zn. D. XXX/XXXX a D. XXXXX/XXXX, podľa ktorého poručiťka odkázala všetok svoj majetok žalovanému. Tento závet zákonní dedičia taktiež napadli a v konaní tunajšieho súdu pod sp. zn. 19C/179/2014 bola právoplatne určená jeho neplatnosť.
5. Žalobcovia majú za to, že žalovaným predložený závet zo dňa XX.XX.XXXX nebol napísaný vlastnou rukou poručiťky. Poručiťka bola vzdelaná a mala krasopisné písmo. Uvedené preukazuje aj vyhlásenie V. A., ktorým potvrdila, že si na takúto udalosť nespomína. Nie je tiež jasné, prečo poručiťka spísala závet formou notárskej zápisnice, keď už predtým spísala iný závet. Tento iný závet sa objavil až potom, čo bol závet spísaný formou notárskej zápisnice súdom určený za neplatný. Záver je napísaný

roztraseným paličkovým písmom, pričom svedkami jeho spísania sú osoby s bydliskom vzdialeným od Bratislavy.

6. Žalobcovia žiadali, aby súd nariadil vo veci súdnoznalecké dokazovanie znalcom z odboru grafológia.

7. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe doručenom súdu 28.4.2017 všetky skutkové tvrdenia uvedené v žalobe poprel. Uviedol, že poručiiteľka v čase spísania závetu bola vo vyššom veku a trpela vážnymi zdravotnými problémami, majúcimi vplyv na jej grafomotoriku. Žalobcovia k žalobe nepriložili žiadny dôkaz, ktorým by preukázali krasopísané písanie poručiiteľky v čase blízkom času spísania závetu. Námietka žalobcov, že závet bol spísaný paličkovým písmom, je bezpredmetná, keďže zákon formu písma pre závet spísaný vlastnou rukou, nestanovuje. V každom prípade ide o holografný závet, navyše spísaný pre dvomi svedkami, ktoré by mali byť pred súdom vypočuté. Poručiiteľka bola v čase spísania závetu hospitalizovaná v UNB - nemocnica v Ružinove, Orthopedickej klinike. Tá môže poskytnúť informáciu, či poručiiteľka ako aj uvedené svedkyne, boli na tejto klinike dňa XX.XX.XXXX hospitalizované. Z predloženého vyhlásenia svedkyne závetu V. A. je evidentné, že podpis na tomto vyhlásení ako aj podpis na závete, sú identické. Po uplynutí 7 rokov si už svedkyňa na takúto udalosť nemusela spomenúť, čo je u starších ľudí bežným javom. Ak súd po navrhnutom dokazovaní nebude mať pochybnosti v spísaní závetu vlastnou rukou poručiiteľky odstránené, žalovaný súhlasí s nariadením znaleckého dokazovania znalcom z odboru grafológia.

8. Žalovaný spolu so svojou matkou boli jedinými príbuznými, ktorí prejavovali o poručiiteľku skutočný záujem a poskytovali jej osobnú starostlivosť a opateru až do jej smrti. Uvedené bolo preukázané výsluchom svedkov v konaní na tunajšom súde pod sp. zn. 19C/179/2014.

9. O existencii napadnutého závetu sa žalovaný dozvedel od poručiiteľky až v r. 2013. Keďže závet sa pri rekonštrukcii bytu nenašiel, poručiiteľka ho požiadala o zabezpečenie spísania nového závetu pred notárom. Notárka však nedodržala formálny postup pri spísaní závetu a tento bol v súdnom konaní určený za neplatný. Žalobou napadnutý holografický závet poručiiteľky našiel žalovaný až pri dokončovaní rekonštrukcie bytu koncom roka 2013.

10. Žalobcovia v replike doručenej súdu 1.8.2017 poukázali na to, že konanie žalovaného vykazuje veľkú snahu dostať sa k dedičstvu poručiiteľky. Je zarážajúce, že v súdnom konaní o neplatnosť závetu spísaného do notárskej zápisnice tak žalovaný ako ani jeho matka vôbec nespomenuli akýkoľvek iný závet. Žalobcovia navrhli pripojiť predmetný spis.

11. Žalovaný v duplike doručenej súdu 24.10.2017 vyslovil poľutovanie nad tým, ako sa ho žalobcovia snažia osočovať a obviňovať z klamstiev. Ak by sa o poručiiteľku zaujímali v čase keď žila a poznali jej písomný prejav, vedeli by v súčasnosti predložiť taký dôkaz, ktorým by svoje tvrdenia preukázali. Ak by vzťah žalobcov a poručiiteľky bol blízky, disponovali by minimálne pohľadnicami, ktoré poručiiteľka bežne svojim blízkym posielala k rôznym udalostiam a sviatkom.

12. Súd strany predvolal na predbežné prejednanie sporu, na ktorom žalobcovia predložili Úmrtný list žalobcu v 1.rade. Z neho súd zistil, že žalobca v prvom rade zomrel dňa XX.X.XXXX, teda ešte pred podaním žaloby, ktorá bola na súd doručená 16.2.2017. Súd v tomto smere poukázal na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie v spore. Zákonnými dedičmi žalobcu v 1.rade sa podľa Uznesenia o dedičstve stali: S. Č. - dcéra, V. Z. - dcéra, O. O. C. - syn a B. Z. - dcéra. Súd upozornil stranu žalobcov aj na nedostatky Plnomocenstiev udelených ich právnenmu zástupcovi a ďalej na skutočnosť, že musia súdu doručiť dostatok písomností poručiiteľky z rozhodného obdobia na prípadné grafologické skúmanie, ako aj na nekompletnosť žaloby. Za tým účelom bola strane žalobcov daná lehota.

13. Následne súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu a ich právnych zástupcov, oboznámil sa s obsahom spisového materiálu ako aj pripojeného dedičského spisu, pričom dospel k záveru, že žalobe nie je možné priznať úspech.

14. Žalobcovia podali na súd žalobu o neplatnosť závetu poručiiteľky L. O. C., zomrelej XX.X.XXXX, spísaného dňa XX.XX.XXXX a vykazujúceho znaky holografického závetu.

15. Z pripojeného dedičského spisu pod sp. zn. 38D/756/2013, Dnot 117/2013 vyplynulo, že poručiiteľka zanechala závet spísaný dňa X.XX.XXXX formou notárskej zápisnice napísanej notárkou M. L. G. A. Č.. D. XXX/XXXX, D. XXXXX/XXXX, D. XXXX/XXXX, D. XXXXX/XXXX.

16. Uznesením zo dňa 13.5.2014 pod č.k. 38D/756/2013, Dnot 117/2013-61 súd dedičské konanie prerušil a odkázal zákonných dedičov O.na C., L. C., L. S. a M. C., aby v lehote 1 mesiac od právoplatnosti uznesenia podali na súd žalobu, že v závete určená osoba A.. S. C., nie je závetným dedičom.

17. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 16.2.2016 pod č.k. 19C/178/2014-165 súd určil, že vyššie uvedený závet spísaný formou notárskej zápisnice je neplatný. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 8.4.2016.

18. V pokračujúcom dedičskom konaní bol zo strany žalovaného následne predložený aj žalobcami napadnutý závet spísaný poručiiteľkou XX.XX.XXXX.

19. Uznesením zo dňa 5.12.2016 pod č.k. 38D/756/3013, Dnot 117/2013-118 súd dedičské konanie opätovne prerušil a odkázal zákonných dedičov O. C. - brata poručiiteľky, L. C. - synovca poručiiteľky, S. G. - neter poručiiteľky a M. C. - synovca poručiiteľky, aby v lehote 1 mesiac od právoplatnosti uznesenia podali na súd žalobu o určenie, že holografický závet poručiiteľky zo dňa XX.XX.XXXX je neplatný. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11.2.2017.

20. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 19.3.2018 pod č.k. 10C/9/2017-94 v spojení s opravným uznesením zo dňa 27.9.2018 pod č.k. 10C/9/2017-122 súd konanie o žalobe žalobcu v 1. rade zastavil pre nedostatok podmienky konania. Keďže žalobca v 1. rade zomrel pre podaním žaloby, išlo o neodstrániteľný nedostatok, pre ktorý súd nemohol so žalobcom v 1. rade v konaní pokračovať.

21. Právna zástupkyňa žalobcov na pojednávaní navrhla vykonať vo veci znalecké dokazovanie zamerané na pravosť podpisu poručiiteľky .

22. Právna zástupkyňa žalovaného žiadala žalobu zamietnuť. Poukázala na to, že žaloba trpí nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie. Uviedla, že poručiiteľka bola dlhodobo chorá, jej zdravotný stav sa výrazne menil, mala diagnostikovanú aj boreliózu, ktorá zasiahla jej nervový systém, čo malo významný vplyv aj na jej písma. Žalovaný spolu so svojou matkou boli s poručiiteľkou v dlhodobom kontakte. Bol to práve žalovaný, ktorý jej zabezpečoval v prípade potreby umiestnenie tak do zdravotníckych zariadení ako aj zariadení sociálnej starostlivosti, keďže bola nevládna. Poručiiteľka bola s ostatnými príbuznými len v sporadickom kontakte.

23. Žalovaný pri výsluchu doplnil, že poručiiteľka si v r. 2007 zlomila krčok bedrovej kosti, k tomu sa pridala borelióza a ona sa už na nohy nepostavila. Vybavil jej zariadenie v Rohovciach, odtiaľ ale musela odísť aj pričinením žalobcov, ktorí ju zobrali do Liptovského Hrádku na vianočné sviatky bez vedomia riadiiteľky tohto zariadenia. Vrátila sa odtiaľ v zlom stave a trvalo asi 2 mesiace, kým jej vybavil iné zariadenie. Vtedy jej zabezpečil službu, ktorá ku nej dochádzala a on každé ráno chodil, aby všetko skontroloval. Časovo to bolo veľmi náročné. Vybavil jej zariadenia aj v Ružinove, v Petržalke, Dúbravke a v Podunajských Biskupiciach.

24. Právna zástupkyňa žalobcov namietla, že poručiiteľka sa sama rozhodla odísť z ústavu v F. na vianočné sviatky, pretože tam nevedela vydržať. Asi 3 mesiace potom bývala u svojej netere S. Č.. Potom sa vrátila do Bratislavy a platila si dve opatrovatelky.

25. V záverečných rečiach sa právni zástupcovia pridržali svojich prednesov a ústnych i písomných vyjadrení.

26. Podľa § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak nededí manžel ani žiadny z rodičov, dedia v tretej skupine rovnakým dielom poručiteľovi súrodenci a tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa.

27. Podľa § 475 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak niektorý zo súrodencov poručiteľa nededí, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti.

28. Podľa § 396 ods. 1 C.m.p. konania o dedičstve začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

29. Podľa § 175k ods. 2 O.s.p. ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča.

30. Podľa § 77 ods. 1 C.s.p. nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

31. Podľa § 78 ods. 1 C.s.p. nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

32. Podľa § 78 ods. 2 C.s.p. súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa odseku 1.

33. Podľa rozhodnutia NS SR pod sp. zn. 5Cdo 264/2007 pre sporové konanie začaté na základe návrhu podaného odkázanými dedičmi (§ 175k ods. 2 O.s.p.) treba považovať všetkých účastníkov dedičského konania za nerozlučných spoločníkov v zmysle ustanovenia § 91 ods. 2 O.s.p. a to ako na strane navrhovateľov tak i na strane odporcov (R 65/2003). Procesným dôsledkom nerozlučného spoločenstva je, že a) rozhodnutie sa týka všetkých spoločníkov (s rovnakým výsledkom), b) práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné, c) procesné dôsledky rozhodnutia sa týkajú všetkých spoločníkov, čoho dôsledkom je aj to, že procesný úkon niektorého zo spoločníkov sa týka všetkých spoločníkov. Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, bez zreteľa na ich vôľu. Preto ide o nútené spoločenstvo. Vo vzťahu k tretím subjektom procesný úkon čo len jedného zo spoločníkov (napr. podanie odvolania) je účinný aj vo vzťahu k ostatným spoločníkom.

34. O nútené procesné spoločenstvo pôjde vtedy, keď priamo zo zákona alebo z povahy veci je z hľadiska vecnej legitímácie nevyhnutné, aby v konaní vystupovalo spoločenstvo.

35. Vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva, na základe ktorého sa určuje okruh strán sporu. Bez ohľadu na to, ako sú strany v spore označené, vždy je potrebné skúmať, či sú nositeľmi práv (oprávnení), alebo povinností tvrdených v žalobe a vyplývajúcich z hmotnoprávnej normy, inými slovami, či sú alebo nie sú aktívne, či pasívne legitimovaní.

36. O nedostatok vecnej legitímácie ide vtedy, ak sú stranami sporu tí, ktorí nie sú nositeľmi práv (oprávnení), či povinností, tvrdených v žalobe a vyplývajúcich z hmotného práva, alebo na strane žalobcov, či žalovaných nevystupujú všetci tí, ktorí tvoria procesne nerozlučné, či nútené spoločenstvo. V dedičských sporoch musia pred súdom vystupovať všetci dedičia i v prípade, ak určité právo iného dediča nepopierajú, alebo ho aj uznávajú. V takom prípade musia vystupovať, či byť označení, ako protistrana.

37. V prejednávanej veci ide o nerozlučné procesné spoločenstvo, ktoré je zároveň spoločenstvom núteným. Účinky súdneho rozhodnutia sa musia vzťahovať na všetkých účastníkov dedičského konania, ktorí boli odkázaní na podanie žaloby. Stranami sporu mali byť v zmysle uznesenia o prerušení dedičského konania O. C., S. G., L. C. a M. C. na strane žalobcov a A.. S. C. na strane žalovaného. Žalobu mali podať do jedného mesiaca od právoplatnosti uznesenia, teda do 11.3.2017. Odkázaný dedič O. C. - brat poručiťky, však zomrel dňa XX.X.XXXX, teda ešte v čase pred podaním žaloby, ktorá bola podaná 16.2.2017. V zmysle hmotného práva sa účastníkmi konania o dedičstve stávajú jeho deti, teda S. Č., V. Z., O.. O. C. a B. Z., ktorí sú zároveň synovcom a neterami poručiťky L.. O. C.. Títo dedičia sa mali v prejednávanej veci stať žalobcami namiesto svojho zomrelého rodiča.

38. Na podanie kompletnej žaloby so všetkými nerozlučnými spoločníkmi na strane žalobcov mali žalobcovia dostatok času. Napriek tomu bola žaloba s pôvodným už zomrelým žalobcom O. C. na súd podaná 16.2.2017, teda 23 dní po jeho smrti, pričom v lehote do 16.3.2017 (kedy uplynula lehota na podanie žaloby) nebol na súd podaný ani návrh v zmysle § 79 C.s.p. na pristúpenie ďalších subjektov do konania na strane žalobcov. Súd nemohol v konaní pokračovať s dedičmi O. C., pretože zomrel v čase pred podaním žaloby, čo je neodstrániteľnou podmienkou konania, pre ktorú musel konanie o jeho žalobe zastaviť. Žaloba teda nebola na súd podaná všetkými do úvahy prichádzajúcimi dedičmi v tretej dedičskej skupine v zmysle zákona a rozhodnutia súdu, pretože ju fakticky podali len traja zo štyroch odkázaných dedičov.

39. Súd v rámci predbežného pojednania sporu na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie upozornil a právna zástupkyňa žalovaného žiadala na pojednávaní žalobu z uvedeného dôvodu zamietnuť. Právny zástupca žalobcov na túto skutočnosť nijako nereagoval.

40. Súdu preto neostalo nič iné než žalobu pre nedostatok vecnej aktívnej legitímácie v zmysle § 78 ods. 2 C.s.p. zamietnuť bez toho, aby sa zaoberal jej meritom. Z uvedeného dôvodu nebolo vykonané ani stranami navrhnuté dokazovanie výsluchom svedkyň, či znaleckým skúmaním pravosti podpisu poručiťky.

41. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. C.s.p. Žalovaný bol v spore úspešný, preto mu súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohoto rozsudku.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nesplnil to, čo mu exekučný titul ukladá (§ 48 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z.). Exekúciu vykoná exekútor, ktorého na vykonanie exekúcie poverí súd (§ 55 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z.).